

Mýtus 10 tisíc slov studenty zbytečně děsí. K porozumění stačí mnohem menší slovní zásoba

29.4.2025 - | Petr Lesensky - Dychame

Mnoho lidí stále věří, že pro úspěšnou domluvu v cizím jazyce je potřeba znát alespoň 10000 slov. A protože biflování slovíček není moc oblíbená činnost, řadu z nich to od učení odrazuje. Ve skutečnosti je toto číslo zbytečně nafouklé. Pro základní porozumění rozhodně není nutné se učit celý slovník nazpaměť, protože ve většině situací stačí znát jen asi dva tisíce základních slov a obrátů.

Osvojování cizích jazyků se bez studia slovíček neobejde. Namísto biflování jednotlivých pojmů je však podle odborníků mnohem účinnější vstřebávat slovní zásobu ve větách a při konverzaci. *„Nejlepší je učit se slovíčka v kontextu, podle toho, jaký je můj jazykový cíl. Učím se pro práci? Zvolím slovní zásobu z kanceláře a byznysu. Učím se italštinu na dovolenou? Vyberu si slovíčka, která použiju v létě v restauraci, na pláži a podobně,“* popisuje **Simona Škurková**, ředitelka jazykové školy Lingua centrum.

Pro základní porozumění cizímu jazyku stačí překvapivě málo. Začátečník, kterému se podaří zvládnout prvních 500 až 1000 slov, se podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky řadí do kategorie A1. Umí se představit, odpovědět na jednoduché otázky a používá základní fráze.

S rozšířením slovní zásoby na 2000 slov se posouvá na úroveň A2, kde už zvládne základní společenskou konverzaci – například popsat svůj den, sdílet plány nebo se zeptat na názor. Pro mnoho studentů je to zlomový moment, od kterého jsou schopni porozumět asi 80 procentům běžné komunikace. A i když zbylých 20 procent neznají, většinou je dokáží odvodit z kontextu.

„Kolem úrovně A2 si v pohodě zvládnete italsky koupit zmrzlinu na pláži a máte z toho radost. Hezky je to vidět u dětí, které se učí cizí jazyk přirozenou formou, ne biflováním. Stačí jim omezená slovní zásoba a samy si zvládnou koupit třeba jízdenku, aniž by o sobě pochybovaly,“ říká Simona Škurková.

5000 slov stačí pro sledování filmů i pracovní schůzky

Úroveň B1 a B2, tedy středně pokročilá až vyšší středně pokročilá, přichází s rozsahem kolem 3 000 až 5 000 slov. V tu chvíli už se člověk bez větších obtíží zapojí do hlubších diskuzí – třeba na téma práce, cestování nebo kultury.

„S touto znalostí cizího jazyka už lidé rozumí rodilým mluvčím, mohou sledovat filmy a seriály v originále nebo zvládnou pracovní jednání. Zjednodušeně se dá říct, že v jazyce už jste docela dobří, když na otázku v daném jazyce odpověď rovnou nahlas říkáte, aniž byste si ji překládali v duchu z češtiny,“ upřesňuje Simona Škurková.

Rodilý mluvčí používá aktivně 20000 slov

Je také důležité si uvědomovat rozdíl mezi pasivní a aktivní slovní zásobou. Pasivní slovní zásoba zahrnuje slova, která poznáte při čtení nebo poslechu. Aktivní zahrnuje ta, která sami používáte při psaní nebo mluvení.

Například v angličtině rodilí mluvčí používají aktivně kolem 20 000 slov, pasivně rozumí až 40 000. Pasivní zásoba je ve všech jazycích vždy větší – a to je naprosto v pořádku. Důležité je postupně převádět slova z pasivní do aktivní paměti pomocí praxe a opakování.

Výzkumy i zkušenosti učitelů ukazují, že nejúčinnější cestou k učení slovíček je pracovat s nimi v kontextu. *„Ze začátku se studenti cítí nejistě, dělají chyby, stydí se, ale i tak je nezbytné to zkoušet. Důležitý je zde lektor, který je podpoří. Vysvětlí, že chyba je „kámoš“, lze se z ní poučit a většinou ani nemá vliv na to, že by nám proti strana nerozuměla,“* ujišťuje Simona Škurková a pro zlepšení slovní zásoby doporučuje číst cizojazyčné články, poslouchat podcasty, sledovat filmy v originále, cestovat a snažit se jazyk používat co nejvíc v každodenním životě.

Tabulka - velikost slovní zásoby podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

A1 - začátečník 500-1000 slov

A2 - mírně pokročilý 1000-2000 slov

B1 - středně pokročilý 2000-3 500 slov

B2 - více středně pokročilý 3500-5000 slov

C1 - pokročilý 6000-8000 slov

C2 - mistrovská úroveň 8000 a více slov

<https://www.dychame.cz/mytus-10-tisic-slov-studenty-zbytecne-desi-k-porozumeni-staci-mnohem-mensi-slovni-zasoba>